

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
معاونت آموزش و ترویج کشاورزی

معاونت امور زراعت
مجری طرح گندم

شیوه‌نامه اجرایی طرح دستیابی به پتانسیل عملکرد در محصول گندم

با محوریت گندمکاران پیشرو، نوآور و برگزیده ایران
(در سال زراعی ۱۴۰۳-۱۴۰۲)

دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی
تابستان ۱۴۰۲

عنوان: شیوه‌نامه اجرایی طرح دستیابی به پتانسیل عملکرد در محصول گندم

دستگاه‌های مجری: معاونت امور زراعت و معاونت آموزش و ترویج کشاورزی سازمان تات

دستگاه‌های همکار: سازمان حفظ نباتات؛ مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران و خشکسالی؛ مجری طرح سامانه‌های نوین آبیاری؛ شرکت خدمات حمایتی کشاورزی؛ شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران؛ مؤسسات تحقیقاتی: اصلاح و تهیه نهال و بذر، کشاورزی دیم، ثبت و گواهی بذر و نهال، خاک و آب؛ فنی و مهندسی، گیاهپزشکی؛ مرکز توسعه مکانیزاسیون؛ بنیاد ملی گندمکاران

نظارت: علیرضا مهاجر، عطاءالله ابراهیمی

تهیه کننده: عبدالله موموندی و سهراب سهرابی

اعضای کمیته فنی: علیرضا طولابی، غلامرضا ضیایی، ابوالفضل ریحانی، هنگامه خورسندی، مریم خسرویگی و جواد قاسمی

تهیه و تدوین: دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی

ویرایش: اول

شمارگان: محدود

انتشار: تابستان ۱۴۰۲

برای غنا بخشیدن به محتوای دستورالعمل، لطفاً نظرها، انتقادات و پیشنهادهای خود را از طرق زیر با ما در میان بگذارید.

Email: d.tarvij@areeo.ac.ir

دورنگار ۰۲۱-۶۶۴۳۰۴۴۵

شماره تماس ۰۲۱-۶۶۴۳۰۴۴۱

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار	۱
۱- تعاریف عملیاتی	۲
۲- اهداف	۳
۳- انتظارات	۳
۴- محدوده زمانی	۳
۵- حجم عملیات اجرایی و محدوده مکانی	۳
۶- سازمان کار	۳
۷- معیارهای انتخاب مناطق هدف	۵
۸- معیارهای انتخاب سازه ترویجی	۵
۹- معیارهای انتخاب گندم کاران محوری و تابعی	۶
۱۰- حمایت‌ها و پشتیبانی‌ها	۶
۱۱- وظایف	۶
۱۲- تعهدات و مسئولیت‌ها	۷
جدول‌های ضمیمه	۸

پیشگفتار

بررسی و شناسایی عوامل موثر بر افزایش تولید محصولات زراعی یکی از مهم‌ترین و اساسی‌ترین مسایل در زراعت است؛ این عوامل در هر منطقه می‌تواند به صورت خاص بر روی عملکرد محصولات تاثیرگذار باشد. در بررسی مزارع کشاورزان پیشرو یک سری عوامل مشترک و یک سری عوامل اختصاصی وجود دارد که هر کدام در افزایش عملکرد گندم تاثیرگذار هستند با توجه به محدودیت‌های خاص در هر منطقه از قبیل خاک، منابع آب و اقلیم، هر کدام از نهاده‌های کشاورزی می‌تواند تحت تاثیر این عوامل عملکرد را تحت تاثیر قرار دهد.

در بررسی‌های به عمل آمده از مزارع دارای رکورد عملکرد به راحتی می‌توان تشخیص داد که استفاده از کودهای آلی، حیوانی و ریزمغذی‌ها، سمپاشی پیشگیرانه به منظور کنترل بیماری‌های برگ، رعایت تراکم بذر و تاریخ کاشت توصیه شده و غیره روی افزایش عملکرد تاثیرگذار بوده‌اند.

«پتانسیل عملکرد^۱» یا عملکرد پتانسیل به عنوان حداکثر عملکرد قابل برداشت از ارقام سازگار فعلی گیاهان زراعی در شرایطی است که آفات، بیماری‌ها و علف‌های هرز به طور موثری کنترل می‌شوند، با انجام آبیاری و کوددهی، محدودیت آب و عناصر غذایی رفع می‌گردد و سایر عملیات زراعی نیز به طور مطلوب انجام می‌گیرند. «**خلاء عملکرد^۲**» به فاصله یا اختلاف بین عملکرد واقعی کشاورزان و عملکردی که می‌توانستند با مدیریت مطلوب برداشت کنند، یعنی پتانسیل عملکرد، گفته می‌شود.

کاهش شکاف خلاء عملکرد و دستیابی به پتانسیل عملکرد محصولات کشاورزی، از جمله موضوعاتی است که امروزه در دستور کار اکثر کشورهای پیشرفته و در حال توسعه قرار گرفته است. اما در کشور ما علیرغم فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی فراوان توسط مؤسسات و مراکز علمی و تحقیقاتی کشاورزی هیچگاه در قالب یک برنامه منسجم و سازمان یافته در عرصه‌های تولید محصولات کشاورزی پیاده‌سازی نشده است. «**طرح دستیابی به پتانسیل عملکرد در مزارع گندم کشور**» طرحی است که با هدف شناسایی پتانسیل عملکرد در مزارع گندم، مسئله‌یابی و شناسایی محدودیت‌ها و عوامل ایجاد کننده خلاء عملکرد، انتخاب و به کارگیری راهکارهای فناورانه برای حل مسائل شناسایی شده متناسب با شرایط موجود در استان‌های مختلف کشور، با مشارکت و همکاری معاونت امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی، معاونت آموزش و ترویج کشاورزی سازمان تات، مؤسسات و مراکز تحقیقات کشاورزی و کشاورزان گندم کار پیشرو، برگزیده و نوآور و با همکاری بنیاد ملی گندم کاران، سازمان حفظ نباتات، معاونت آب و خاک و در قالب نظام ملی نوآوری کشاورزی پیاده‌سازی می‌شود.

زمان شروع طرح، سال زراعی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ بوده و مدت آن یک سال زراعی است که با حضور ۵۲۰۰ نفر از کشاورزان گندم کار کشور در سطحی حدود ۸۴ هزار هکتار در سازه‌های ترویجی (سایت الگویی، کانون یادگیری و مزرعه نوآوری) پیاده‌سازی خواهد شد. پس از اجرای این طرح انتظار می‌رود؛ کاهش خلاء عملکرد میان «پتانسیل عملکرد» با «عملکرد رکود» به میزان ۱۰ درصد و کاهش خلاء عملکرد میان «عملکرد رکورد» با «میانگین تولید» به میزان ۱۵ درصد رسیده باشد.

شیوه‌نامه اجرایی حاضر که با همفکری گروه‌های مختلف ذی‌ربط تدوین شده است، مبنای اجرای طرح دستیابی به پتانسیل عملکرد در محصول گندم قلمداد می‌شود. با توجه به پیچیدگی‌های ناشی از توسعه کشاورزی دانش‌بنیان در عرصه‌های تولید محصولات کشاورزی، نظرات و پیشنهادهای سازنده مدیران، محققان، کارشناسان، مروجان و کشاورزان عزیز کشور می‌تواند راهگشای ما در طراحی و اجرای هرچه مطلوب‌تر این برنامه و برنامه‌های مشابه باشد.

1- Potential Yield

2- Yield Gap

۱- تعاریف عملیاتی

– **پتانسیل عملکرد:** بالاترین سطح عملکرد ممکن برای تولید محصول گندم (دیم یا آبی) در یک منطقه معین و در شرایط مطلوب و کنترل شده است که توسط موسسات و مراکز تحقیقات کشاورزی برآورد و اعلام می‌شود.

– **عملکرد رکورد:** بالاترین میزان تولید گندم (دیم یا آبی) در یک سال زراعی و در یک منطقه معین است که توسط یک گندمکار پیشرو، نوآور و یا برگزیده ملی یا استانی به ثبت رسیده باشد.

– **میانگین تولید:** میانگین تولید محصول گندم (دیم یا آبی) در واحد سطح (هکتار) توسط گندمکاران یک منطقه معین در یک سال زراعی است.

– **خلاء عملکرد:** خلاء عملکرد در این طرح به دو معنای مختلف زیر به کار می‌رود:

۱- اختلاف میان «پتانسیل عملکرد» با «عملکرد رکورد»؛

۲- اختلاف میان «عملکرد رکورد» با «میانگین تولید».

– **سازه ترویجی:** محدوده مکانی مشخص برای اجرای فعالیت‌های آموزشی- ترویجی است، که با اهدافی نظیر شبکه‌سازی، ظرفیت‌افزایی، توسعه سرمایه‌های اجتماعی، افزایش مشارکت‌جویی، تبادل تجارب موفق، و افزایش ضریب نفوذ دانش و فناوری‌های نوین در میان بهره‌برداران، در عرصه‌های تولید یا عرضه محصولات و خدمات کشاورزی با محوریت مددکاران ترویجی، کشاورزان پیشرو خبرگان بخش کشاورزی ایجاد می‌شود. سازه‌های ترویجی دارای انواع متفاوتی هستند که در این طرح عبارتند از: **مزارع نوآوری**، **کانون‌های یادگیری و سایت‌های الگویی** که بر اساس دستورالعمل‌های ابلاغی توسط دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی، در یک منطقه معین، با محوریت یک گندمکار پیشرو، برگزیده یا نوآور (به‌عنوان کشاورز محوری) و حضور ۲۰ الی ۲۵ نفر کشاورز گندم‌کار (به‌عنوان کشاورزان تابعی) ایجاد شده باشد.

– **گندم‌کار محوری:** منظور از گندم‌کار محوری در این طرح، یکی از افراد زیر می‌باشد:

گندم‌کار پیشرو: فردی که در فرآیند تولید محصول گندم (در ابعاد کیفی و کمی) در منطقه به‌عنوان یک کشاورز شاخص شناخته شده و به‌عنوان یک رهبر فنی و اجتماعی از مقبولیت کافی برخوردار باشد.

گندم‌کار برگزیده: فردی که در یک سال زراعی معین (حداکثر سه سال زراعی اخیر)، در فرایند شناسایی، انتخاب و معرفی برگزیدگان بخش کشاورزی در «رشته تولیدکننده گندم آبی یا تولید گندم دیم» به‌عنوان برگزیده ملی و استانی انتخاب و معرفی شده است.

گندم‌کار نوآور: فردی که بر اساس دستورالعمل ایجاد مزارع نوآوری به‌عنوان کشاورز نوآور شناخته و گواهی‌نامه مربوطه را از سازمان تات دریافت نموده باشد.

تبصره ۱: مزارع گندم این افراد به‌عنوان **مزارع هدف شماره یک** برای کاهش خلاء عملکرد میان «پتانسیل عملکرد» با «عملکرد رکورد» به کار گرفته می‌شود.

– **گندم‌کار تابعی:** به گندم‌کاران عضو سازه ترویجی که از مزارع آنان به‌عنوان «مزارع هدف» برای پیاده‌سازی راهکارهای فناورانه جهت دستیابی به پتانسیل عملکرد محصول گندم در منطقه استفاده می‌شود.

تبصره ۲: مزارع گندم این افراد به‌عنوان **مزارع هدف شماره دو** برای کاهش خلاء عملکرد میان «عملکرد رکورد» با «میانگین تولید گندم در منطقه» به کار گرفته می‌شود.

۲- اهداف

۱. استفاده از ظرفیت‌های کشاورزان پیشرو، نوآور و برگزیده گندم‌کار کشور برای توسعه کشاورزی دانش‌بنیان؛
۲. هماهنگی و ایجاد هم‌افزایی میان فعالیت‌های در دست اجرای بخش‌های تحقیقاتی، آموزشی- ترویجی و اجرایی در مزارع تولید گندم؛
۳. مشخص نمودن پتانسیل عملکرد گندم در مناطق مختلف کشور؛
۴. مشخص نمودن میزان خلاء عملکرد و عوامل ایجاد کننده آن در مزارع گندم کشور؛
۵. مسئله‌یابی و تعیین مهم‌ترین عوامل محدود کننده پتانسیل عملکرد گندم در مناطق مختلف کشور؛
۶. افزایش میزان تولید گندم در واحد سطح و کاهش خلاء عملکرد در مزارع گندم؛
۷. افزایش میزان تولید گندم در واحد سطح و کاهش خلاء عملکرد در مزارع کشاورزان با استفاده از دانش و تجارب کشاورزان گندم‌کار پیشرو، نوآور / برگزیده؛ همچنین راهکارهای فناورانه معرفی شده توسط مؤسسات و مراکز تحقیقات کشاورزی؛
۸. افزایش میزان دانش و مهارت گندم‌کاران از طریق برگزاری فعالیت‌های آموزشی- ترویجی؛
۹. افزایش ضریب نفوذ دانش و فناوری‌های جدید در میان گندم‌کاران.

۳- انتظارات

۱. کاهش خلاء عملکرد میان «پتانسیل عملکرد» با «عملکرد رکود» در مزارع گندم‌کاران محوری به میزان ۱۰ درصد؛
۲. کاهش خلاء عملکرد میان «عملکرد رکورد» با «میانگین تولید» در مزارع گندم‌کاران تابعی به میزان ۱۵ درصد؛

۴- محدوده زمانی

اجرای طرح سه ساله و آغاز آن از سال زراعی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ خواهد بود.

۵- حجم عملیات اجرایی و محدوده مکانی

بر اساس برنامه‌ریزی به عمل آمده، طرح در ۵۲۰۰ مزرعه شامل ۲۰۰ مزرعه مربوط به گندم‌کاران محوری و ۵۰۰۰ مزرعه مربوط به گندم‌کاران تابعی با مساحتی حدود ۸۴ هزار هکتار، بر اساس سهمیه ابلاغی از سوی مجری طرح گندم وزارت جهاد کشاورزی در تمام استان‌های کشور عملیاتی خواهد شد (جدول‌های ضمیمه شماره یک و دو).

۶- سازمان کار

سازمان کار طرح شامل دو کمیته برنامه‌ریزی ملی و کمیته اجرایی استانی است که اعضا و وظایف آنها به شرح زیر است:

۶-۱- کمیته برنامه‌ریزی ملی:

اعضا:

- مجری طرح گندم معاونت زراعت وزارت جهاد کشاورزی (رییس)
- مدیرکل دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی معاونت آموزش و ترویج سازمان تات (دبیر)
- معاونت علمی و فناوری معاونت آموزش و ترویج سازمان تات

- مدیرکل دفتر آموزش بهره برداران معاونت آموزش و ترویج سازمان تات
- مدیرکل دفتر شبکه دانش و رسانه‌های ترویجی معاونت آموزش و ترویج سازمان تات
- نماینده تام‌الاختیار سازمان حفظ نباتات کشور
- نماینده تام‌الاختیار مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران و خشکسالی
- نماینده تام‌الاختیار شرکت خدمات حمایتی کشاورزی
- نماینده تام‌الاختیار شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران
- نماینده تام‌الاختیار مؤسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر
- نماینده تام‌الاختیار مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال
- نماینده تام‌الاختیار مؤسسه تحقیقات کشاورزی دیم
- نماینده تام‌الاختیار مؤسسه تحقیقات خاک و آب
- نماینده تام‌الاختیار مؤسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی
- نماینده تام‌الاختیار مؤسسه تحقیقات گیاهپزشکی
- نماینده تام‌الاختیار مرکز توسعه مکانیزاسیون کشور
- نماینده تام‌الاختیار بنیاد ملی گندمکاران.

وظایف

۱. تدوین برنامه‌های اجرایی طرح؛
 ۲. تأمین و در اختیار گذاردن نیروی انسانی، اعتبارات، امکانات، تجهیزات و لوازم مورد نیاز (در حیطه مأموریت‌ها و وظایف محوله) برای حمایت و پشتیبانی از اجرای طرح؛
 ۳. نظارت، ارزشیابی و تعیین میزان اثربخشی فعالیت‌ها و اقدامات اجرایی.
- تبصره ۱:** دبیرخانه کمیته برنامه‌ریزی ملی در دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی موسسه آموزش و ترویج کشاورزی مستقر است.

۶-۲- کمیته اجرایی استانی

اعضاء

- معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی استان (رییس)
- مدیر هماهنگی ترویج کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی استان (دبیر)
- رییس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان
- مدیر زراعت سازمان جهاد کشاورزی استان
- مدیر حفظ نباتات سازمان جهاد کشاورزی استان
- رییس اداره فناوری‌های مکانیزه معاونت بهبود تولیدات گیاهی استان
- مدیر آب و خاک سازمان جهاد کشاورزی استان
- رییس شرکت خدمات حمایتی کشاورزی استان

- مدیرکل اداره غله و بازرگانی دولتی استان
- نماینده بنیاد ملی گندمکاران در استان

وظایف

۱. انتخاب مناطق هدف، سازه ترویجی مناسب، گندم کاران محوری و تابعی، محقق مجری و تسهیلگر ترویجی؛
 ۳. بسیج، پشتیبانی و به کارگیری منابع انسانی، مادی و تجهیزاتی برای پیشبرد اهداف طرح در سطح استان؛
 ۴. نظارت، ارزشیابی و سنجش میزان اثربخشی فعالیت‌ها و اقدامات انجام شده؛
 ۴. طراحی و اجرای دوره‌های آموزشی و ترویجی (حداقل پنج دوره)؛
 ۵. مستندسازی، تهیه و ارسال گزارش‌های موردی و ادواری به دبیرخانه کمیته برنامه‌ریزی ملی؛
 ۶. برنامه‌ریزی جهت توسعه سطح در طول یک برنامه پنج ساله.
- تبصره ۲:** دبیرخانه کمیته اجرایی استانی در مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان‌ها مستقر است.
- تبصره ۳:** وظیفه طراحی و اجرای فعالیت‌های آموزشی و ترویجی (حداقل پنج فعالیت) بر عهده مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان است که در مزارع هدف یک و دو و با همکاری گندمکاران محوری و مجری طرح اجرا خواهد شد.
- تبصره ۴:** مسئولیت تأمین نهاده‌ها، اعتبارات، ماشین‌آلات، ادوات و تجهیزات برای پیشبرد اهداف طرح (با قیمت‌های مصوب دولتی و یارانه‌ای در صورت وجود) در مزارع هدف بر عهده معاونت بهبود تولیدات گیاهی استان است.
- تبصره ۵:** مسئولیت پرداخت هزینه‌های مرتبط با تبصره ۴ عهده کشاورز مجری طرح است.

۷- معیارهای انتخاب مناطق هدف

۱. کانون اصلی تولید محصول گندم در استان؛
۲. وجود مرکز جهاد کشاورزی دهستان فعال، دارای محقق معین، کارشناسان و مروجان فعال، با انگیزه و علاقمند برای اجرای طرح؛
۳. وجود سازه ترویجی فعال (مزرعه نوآوری، کانون یادگیری، سایت الگویی) در زمینه محصول گندم.

۸- معیارهای انتخاب سازه ترویجی

۱. منظور از سازه ترویجی در این طرح به ترتیب اولویت کانون یادگیری، مزرعه نوآوری و سایت الگویی است.
۲. کانون یادگیری و سایت الگویی دارای کدشناسه ثبت شده و مورد تأیید دفتر ترویج دانش و فناوری باشند.
۳. مزرعه نوآوری دارای گواهینامه ویژه مزارع نوآوری صادره شده از سوی سازمان تات باشد.
۴. محصول اصلی اعضای سازه در سال زراعی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ گندم باشد.
۵. کشاورز محوری سازه دارای بالاترین رکورد ثبت شده گندم در میان گندم کاران منطقه باشد.
۶. محوریت کشاورز محوری در منطقه مورد تأیید گندم کاران بوده و مساحت مزرعه وی حداقل ۲۰ هکتار باشد.
۷. کشاورز محوری سازه مقیم منطقه بوده و دسترسی به وی برای محققان، مروجان و سایر کشاورزان به سادگی میسر و آمادگی لازم برای اجرای توصیه‌های علمی و تحقیقاتی را داشته باشد.
۸. تمام اعضای سازه مقیم منطقه بوده و آمادگی کامل برای همکاری و مشارکت در اجرای پروژه را داشته باشند.
۹. اظهار تمایل و علاقه اعضای سازه ترویجی منطقه (کشاورز محوری و کشاورزان تابعی) برای مشارکت و همکاری در اجرای طرح.

۹- معیارهای انتخاب گندم کاران محوری و تابعی

۹-۱- گندم کاران محوری

۱. در سال زراعی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ مبادرت به کشت گندم (دیم یا آبی) خواهد نمود.
۲. مساحت مزرعه در گندم آبی ۲۰ هکتار و در گندم دیم بین ۱۰ تا هکتار ۲۰ باشد.
۳. مشتاق و با انگیزه برای همکاری و مشارکت در اجرای طرح بوده و آمادگی پذیرش توصیه‌ها و راهکارهای فناورانه معرفی شده توسط محقق مجری طرح را داشته باشد.
۴. از تمکن مالی لازم برای تأمین هزینه‌های به‌کارگیری توصیه‌ها و راهکارهای فناورانه در مزرعه برخوردار باشد.
۵. آماده برگزاری فعالیتهای آموزشی - ترویجی برای سایر کشاورزان را در مزرعه خود داشته باشد.

۹-۲- گندم کاران تابعی

۱. به‌عنوان کشاورز تابعی، عضو یکی از سازه‌های ترویجی مورد اشاره در این دستورالعمل باشد.
۲. مساحت مزرعه در گندم آبی ۲۰ هکتار و در گندم دیم بین ۱۰ تا هکتار ۲۰ باشد.
۳. مشتاق و با انگیزه برای همکاری و مشارکت در اجرای طرح بوده و آمادگی پذیرش توصیه‌ها و راهکارهای فناورانه معرفی شده توسط محقق مجری طرح و کشاورز محوری را داشته باشد.
۴. از تمکن مالی لازم برای تأمین هزینه‌های به‌کارگیری توصیه‌ها و راهکارهای فناورانه در مزرعه برخوردار باشد.

۱۰- حمایت‌ها و پشتیبانی‌ها

۱. برخورداری گندم کاران از مشاوره فنی رایگان مروجان و محققان مؤسسات و مراکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی؛
۲. تأمین اعتبارات مربوط به طرح توسط معاونت زراعت وزارت جهاد کشاورزی؛
۳. معاونت بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها، نهاده‌ها (کود، سم و بذر)، ماشین‌آلات، ادوات و تجهیزات مورد نیاز کشاورزان مجری که جبران خلاء عملکرد در مزارع هدف مستلزم وجود و به‌کارگیری آنها است را (با قیمت‌های مصوب دولتی و یارانه‌ای) با تأمین هزینه‌های مورد نیاز از سوی کشاورزان مجری تأمین و در اختیار قرار خواهد داد.

۱۱- وظایف

۱۱-۱- وظایف مدیریت زراعت استان

۱. صدور ابلاغ برای یک نفر کارشناس خبره به‌عنوان تسهیلگر در مناطق هدف؛
۲. شناسایی نقاط قوت و ضعف گندم کاران محوری و تابعی و برنامه‌ریزی جهت رفع نقاط ضعف استحصالی با همکاری محققان مرکز تحقیقات؛
۳. تسهیل در تدارک امکانات و نهاده‌های مورد نیاز (کودهای ریز مغذی، کودهای پایه، بذور اصلاح شده کودهای آلی و زیستی، سموم مورد نیاز جهت پیشگیری بیماری‌های برگ، ادوات و ماشین‌آلات مورد نیاز)؛
۴. تکمیل فرم‌ها و جداول مربوط به یادداشت‌برداری در طول دوره از کاشت تا برداشت؛
۵. پشتیبانی و همکاری با گندم کاران محوری و تابعی در زمینه به‌کاربردن یافته‌های نوین (اصلاح روش‌های آبیاری، کشاورزی حفاظتی، استفاده از کودهای آلی و زیستی، تغذیه گیاهی مناسب، به‌کارگیری ماشین‌آلات جدید در مزارع، رعایت بهترین تاریخ کاشت، استفاده از ارقام جدید با پتانسیل بالا و ...).

۱۱-۲- وظایف مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان

۱. معرفی سازه ترویجی و گندم کاران محوری و تابعی به کمیته اجرایی جهت انتخاب نهایی؛
۲. همکاری و مساعدت با مدیریت زراعت در مراحل مختلف از کاشت تا برداشت؛
۳. اجرای فعالیت‌های آموزشی - ترویجی برای گندم کاران محوری و تابعی؛
۴. مستندسازی و تهیه گزارش مصور در طول فصل زراعی.

۱۱-۳- وظایف مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان

۱. تعیین میزان پتانسیل عملکرد در مناطق هدف با همکاری مدیریت زراعت استان؛
۲. تعیین میزان خلاء عملکرد منطقه با همکاری مدیریت زراعت، مدیریت هماهنگی ترویج و کشاورزان محوری در دو سطح زیر:
الف- تعیین خلاء عملکرد میان «پتانسیل عملکرد» با «عملکرد رکود»؛
ب- تعیین خلاء عملکرد میان «عملکرد رکورد» با «میانگین تولید».
۳. مسئله‌یابی و مشخص نمودن دلایل ایجاد خلاء عملکرد و ارائه توصیه‌ها و راهکارهای فناورانه مناسب با همکاری مدیریت زراعت، مدیریت هماهنگی ترویج و کشاورزان محوری؛
۴. تهیه دستورالعمل فنی (متناسب با شرایط منطقه) برای کشاورزان محوری و تابعی به منظور دستیابی به پتانسیل عملکرد و عملکرد رکورد؛
۵. همکاری و نظارت بر مراحل مختلف اجرای طرح از تهیه زمین، کاشت تا مرحله برداشت و داده‌برداری؛
۶. تهیه گزارش نهایی اجرای طرح.

۱۲- تعهدات و مسئولیت‌ها

۱. مسئولیت تشکیل کمیته اجرایی استانی، برطرف نمودن تعارضات احتمالی و نظارت بر حسن اجرای طرح بر عهده معاونت بهبود تولیدات گیاهی استان است.
۲. معرفی محقق مجری طرح و فراهم نمودن شرایط لازم برای انجام وظایف محوله بر عهده مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان است.
۳. معرفی کارشناس تسهیلگر طرح برای هر منطقه و فراهم نمودن شرایط لازم برای انجام وظایف محوله مشترکاً بر عهده مدیریت زراعت و مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان است.
۴. مسئولیت تأمین نهاده‌ها، ماشین‌آلات، ادوات و تجهیزات برای پیشبرد اهداف طرح (با قیمت‌های مصوب دولتی و یارانه‌ای) در مزارع هدف بر عهده معاونت بهبود تولیدات گیاهی استان است.
۵. مسئولیت تأمین اعتبارات نظارت بر اجرای طرح بر عهده معاونت زراعت می باشد.
۶. مسئولیت پرداخت هزینه‌های مرتبط با بند چهار بر عهده کشاورز مجری طرح است.
۷. مسئولیت طراحی و اجرای برنامه‌های آموزشی- ترویجی (حداقل پنج دوره مهارتی) و صدور گواهی بر عهده مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان است.
۸. مسئولیت مستندسازی، تعیین اثربخشی و گزارش‌دهی مشترکاً بر عهده مدیر زراعت و مدیر هماهنگی ترویج کشاورزی استان است.

جدول های ضمیمه

جدول شماره ۱: مزارع هدف شماره یک ویژه کشاورزان محوری برای دستیابی به پتانسیل عملکرد

ردیف	استان	تعداد (مزرعه)		
		آبی	دیم	جمع کل
1	آذربایجان شرقی	6	8	14
2	آذربایجان غربی	6	7	13
3	اردبیل	6	7	13
4	اصفهان	3	0	3
5	البرز	2	0	2
6	ایلام	3	2	5
7	بوشهر	1	1	2
8	تهران	2	0	2
9	جنوب کرمان	2	0	2
10	چهارمحال و بختیاری	2	1	3
11	خراسان جنوبی	2	0	2
12	خراسان رضوی	7	2	9
13	خراسان شمالی	2	2	4
14	خوزستان	17	3	20
15	زنجان	1	5	6
16	سمنان	1	0	1
17	سیستان و بلوچستان	3	0	3
18	فارس	17	3	20
19	قزوین	2	2	4
20	قم	2	0	2
21	کردستان	3	8	11
22	کرمان	4	0	4
23	کرمانشاه	6	6	12
24	کهگیلویه و بویراحمد	1	1	2
25	گلستان	8	4	12
26	گیلان	1	0	1
27	لرستان	2	4	6
28	مازندران	3	1	4
29	مرکزی	2	4	6
30	هرمزگان	1	0	1
31	همدان	5	5	10
32	یزد	1	0	1
جمع کل		124	76	200

جدول شماره ۲: مزارع هدف شماره دو ویژه کشاورزان تابعی برای دستیابی به عملکرد رکورد

ردیف	استان	تعداد (مزرعه)		
		آبی	دیم	جمع کل
1	آذربایجان شرقی	150	200	350
2	آذربایجان غربی	150	175	325
3	اردبیل	150	175	325
4	اصفهان	75	0	75
5	البرز	50	0	50
6	ایلام	75	50	125
7	بوشهر	25	25	50
8	تهران	50	0	50
9	جنوب کرمان	50	0	50
10	چهارمحال و بختیاری	50	25	75
11	خراسان جنوبی	50	0	50
12	خراسان رضوی	175	50	225
13	خراسان شمالی	50	50	100
14	خوزستان	425	75	500
15	زنجان	25	125	150
16	سمنان	25	0	25
17	سیستان و بلوچستان	75	0	75
18	فارس	425	75	500
19	قزوین	50	50	100
20	قم	50	0	50
21	کردستان	75	200	275
22	کرمان	100	0	100
23	کرمانشاه	150	150	300
24	کهگیلویه و بویراحمد	25	25	50
25	گلستان	200	100	300
26	گیلان	25	0	25
27	لرستان	50	100	150
28	مازندران	75	25	100
29	مرکزی	50	100	150
30	هرمزگان	25	0	25
31	همدان	125	125	250
32	یزد	25	0	25
جمع کل		3100	1900	5000